

Hatalmas figyelem és érdeklődés kísérte az M6 autópálya építését, azonban mielőtt még a munkálatok megkezdődtek, a kapcsolódó megelőző feltárások során számos, korábban ismeretlen, nagy kiterjedésű lelőhely látott napvilágot, többek között az újkőkor időszakából. A pécsi Janus Pannonius Múzeum és az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézetének közös, *Az első falvak – az újkőkor letűnt világa a Dél-Dunántúlon* című kiállítása a helyi újkőkori közösségek közép-európai szinten is jelentős régészeti örökségét mutatja be, a legújabb kutatási eredmények tükrében.

A Kr. e. 7-6. évezredben olyan jelentős változások mentek végbe a Balkán-félszigeten és a Kárpát-medencében, melynek során az addig a lakosság számára megélhetést nyújtó vadászat-halászat-gyűjtögetés mellett megjelent, és rövid idő alatt a létfenntartás alapjává vált az állattartás és földművelés. E gazdasági-technológiai „forradalom” hatásai és következményei egészen napjainkig meghatározzák életmódunkat: megjelentek az első állandó települések, melyek több évtizedig, vagy akár évszázadokon keresztül helyben maradtak és fejlődtek.

Fokozatosan nőtt a lakosságszám és a népsűrűség, ezzel párhuzamosan pedig a földművelés és állattartás folyamatába bevont földterületek nagysága is, ami maga után vonta a táj és az élővilág megváltozását is. Az új típusú életmód az emberek gondolkodásában, hitvilágában, a világban betöltött helyükről való vélekedésben is radikális változásokat okozott.

A több mint hétezer évvel ezelőtt lezajlott folyamatok rekonstruálása mindenekelőtt a nagy mennyiségben feltárt leletanyag és korszerű módszerekkel dokumentált régészeti jelenségek alapján, szisztematikusan alkalmazott, bonyolult és költséges természettudományos módszerek segítségével lehetséges. Mindez elhivatott, fáradhatatlan kutatók sokéves munkáját igényli. Ezek a szakemberek korszerű módszerekkel tanulmányozzák a sok ezer előkerült leletet, elemzik az ásatások során készült több ezer oldalnyi régészeti dokumentációt, és szükség esetén tovább vizsgálják a már feltárt lelőhelyek környezetét. E vizsgálatok eredményei alapján alkotnak szintézist, és igyekeznek válaszokat adni a régmúlt korok társadalmait érintő kérdésekre.

Baranya, Tolna és Somogy megyékben az elmúlt másfél évtizedben rendelkezésre álltak a feltételek a magas szintű szakmai munkához: az M7 autópálya és az M6-60-as gyorsforgalmi út megelőző feltárása során a megyei múzeumok több újkőkori települést és temetkezést tártak fel korszerű módszerekkel, ennek során több száz régészeti jelenség és több tízezer lelet került elő. A hatalmas mennyiségű leletanyag tudományos feldolgozása sok időt vett igénybe. Az elmúlt tíz évben a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet újkőkori munkacsoportjának eredményeit a hazai és nemzetközi tudományos életben is megvitatták és elfogadták. Ezáltal sikerült elérni a célt: a nagyközönség számára történő bemutatás lehetőségét.

Ez az első olyan magyarországi projekt, melyben az autópálya-építkezésekhez köthető megelőző feltárások során előkerült jelenségek és leletek tudományos feldolgozása során létrejött új eredmények egy komplex kiállítás keretében az érdeklődők számára bemutatásra kerülnek.

A feltárt települések páratlanul gazdag és sokszínű leletanyagát a helyi múzeumok gyűjteményeiben őrzik, míg az eddigi tudományos vizsgálatok eredményeit számos, magyar és idegen nyelvű szaklapban publikálták. Habár az előkerült tárgyak egy része több kisebb kiállításon már szerepelt, részletesebb tudományos kontextusukat, amely rávilágít valódi jelentőségükre, a nagyközönség mindaddig nem ismerhette meg.

A tárlat 2019. május 9-én 16 órakor nyílik meg a Csontváry Múzeumban (Pécs, Janus Pannonius u. 11.), és egy évig, 2020 júniusáig látogatható keddtől vasárnapig 10 és 18 óra között.

{jcomments off}

Forrás: JPM